DD:-66

Pp 280. 515

0 176

M. SOEBANTO TAÏF

KSATRIAN BANDOENG INSTITUUT

HET KSATRIAN INSTITUUT

zoals

Ik het als Leerling ken.

Dit boek is in goede conditie. Vouw het niet om. Het kan je f 0.30 kosten, als het beschadigd terugkomt. Maak het niet vuil; dat zou je f 0.05 kosten.
Het Ksatrian Instituut.
7797-9

Vrienden en kennissen,

Wij danken U allen voor Uw aanvezigheid.
Jammer echter dat onze vriend Nes of Dé, zoals wij hem noemen, niet hier aanwezig kan zijn. Wij zijn echter heel blij, dat zus Harumi in ons midden is.
Zijn "hier zijn" hebben wij aan Harumi te danken.
Thans een kort woord tot Mevr. Setiabuddhi:

"Zus Harumi" mag ik Je namens ons allen dit boek overhandigen van het leven van Dé, die wij meer leren begrijpen en waarderen.
Dé kan hard zijn ..... maar toch sterk ..... eerlijk en consequent.

Vechten doet Hij met open vizier zonder pseudoniem ..... is supérieur in hoofd en hart en innerlijk beschaafd.

Het is onnodig verder een opsomming te geven;ik zal hier eindigen met Degenen die Hem beter willen leren kennen te verwijzen naar het pas verschenen document

"70 JAAR KONSEKWENT"

Dàt wijst niet op domheid. Maar op de groote [illegible] indonesische kind. Nergens ter wereld moet het kind leren en studeren in een vreemde taal; alleen hier gebeurt dat.

Ondanks deze handicap veroverde het indonesische kind de europese lagere school. Toen werd hem de hollands-inlandse school gegeven, met nederlands als voertaal. Toen veroverde het indonesische intellekt de Mul-school, en het nederlandse kind wordt er geleidelijk uitgedreven. Ook de A.M.S. werd veroverd. Reeds jaren lang is de Indonesiër bezig de dure H.B.S. te veroveren, al worden de toelatingseksamens steeds zwaarder. Het hollandse kind vlucht nu in de dure Lycea van de laatste jaren. Maar reeds dringen de Indonesiërs nu ook de Lycea binnen.

Als wij dit alles zien, geloven wij niet meer aan de minderwaardigheid van het indonesische intellekt. Een Duitser heeft ons gezegd: "Wat moet de Indonesiër een superieur intellekt hebben, dat hij de geestelijke strijd uitvecht in een vreemde taal en wint!" Ik geloof dat die Duitser ons goed beoordeelde.

Maar, al zijn wij er diep van overtuigd, dat het indonesische intellekt in geen enkel opzicht minderwaardig is,- wij moeten toch niet blind zijn voor de fouten van de opleidingsmetoden op veel te vele, en vooral de zg. "wilde scholen". Daar ligt de oorzaak van zo heel veel teleurstellingen van onze ouders. Daar! en niet in ons indonesisch intellekt.

De grote moeilijkheid voor de jonge Indonesiër is en blijft de studie in een vreemde taal. Bovendien is die vreemde taal het zo uiterst moeilijke nederlands.

De idiomatiek, het taaleigen, het taalkarakter van het nederlands is onuitputtelijk rijk. Die idiomatiek wordt dagelijks rijker. Op die idiomatiek vooral breken onze jonge eksamen-kandidaten de nek.

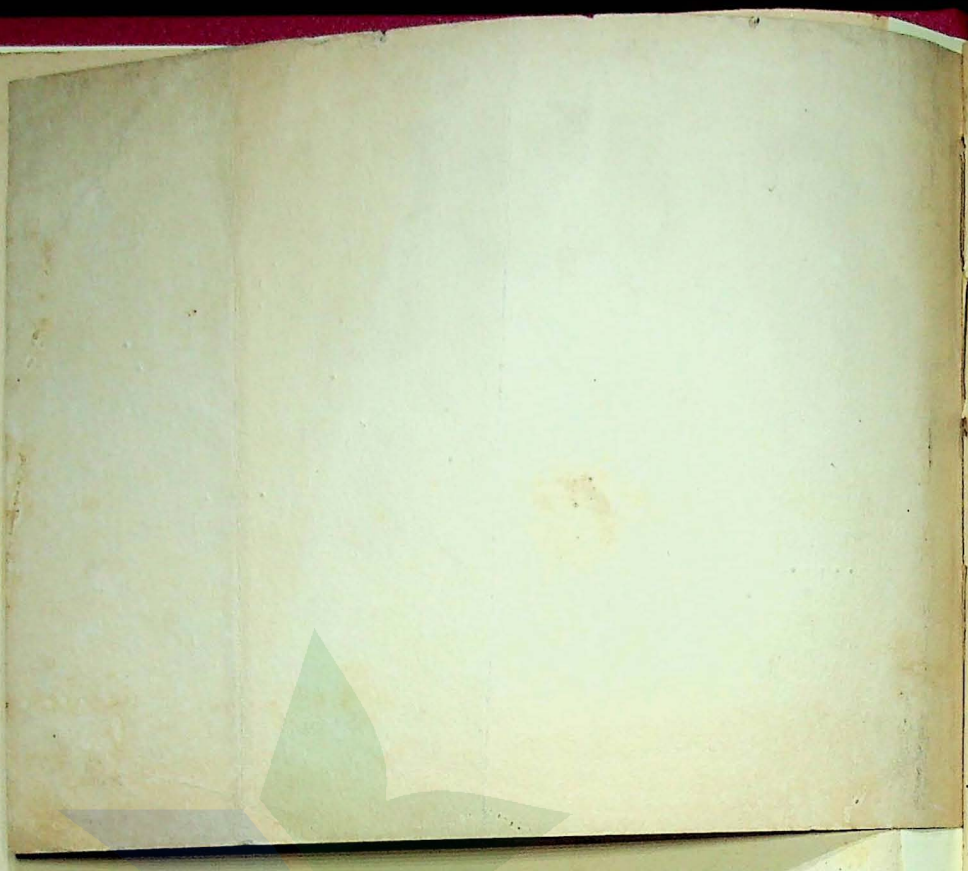

-I-

ONS INDONESISCH INTELLEKT .

De toelatingseksamens zijn weer achter de rug en vele indonesische ouders zijn teleurgesteld geworden over de resultaten, door hun kinderen behaald.

Laten wij vooropstellen, dat die teleurstelling voornamelijk veroorzaakt is door het gebrek aan onze kennis van het nederlands.

Wij, Indonesiërs, zijn als regel geen bollebozen in het nederlands. In de hollandse dagbladen nemen de redakteurs dan ook vaak een loopje met onze gebrekkige kennis van het nederlands. Er wordt over die dingen braaf gelachen door de lezers, die het hoofd schudden over de domheid van de Indonesiërs. Toch vergeten zij, dat de ontwikkeling van een mens niet, en zeker niet uitsluitend, afhangt van de kennis van een vreemde taal.

Naar aanleiding van de laatste H.B.S.-eksamens heeft een vreselijk slecht opstel de ronde gedaan in de nederlandse dagbladen. Daarna deelde de voorzitter van de eksamen-kommissie echter in het A.I.D. mede, dat dit opstel maakwerk was, dus een vervalsing. De bedoeling van de vervalsende leraar-korrektor zullen wij nu maar niet aanduiden. Maar wij lachen nu niet meer over de domheid. Wij trekken de neus op voor de onbetrouwbaarheid, die ons wilde pijn doen. De vervalser heeft ons, Indonesiërs, dus nog wel een dienst bewezen. En met dubbele aandacht hebben wij gelet op de fouten in de nederlandse eksamen-opgaven, die het werk waren van nederlandse onderwijzers.

Velen van de jonge Indonesiërs falen dus in het nederlands. Maar velen slagen toch ook ondanks het moeilijke nederlands. Elk jaar zijn het er meer. Dàt wijst niet op domheid. Maar op de grote intelligentie van het indonesische kind. Nergens ter wereld moet het kind leren en studeren in een vreemde taal; alleen hier gebeurt dat.

Ondanks deze handicap veroverde het indonesische kind de europese lagere school. Toen werd hem de hollands-inlandse school gegeven, met nederlands als voertaal. Toen veroverde het indonesische intellekt de Mul-school, en het nederlandse kind wordt er geleidelijk uitgedreven. Ook de A.M.S. werd veroverd. Reeds jaren lang is de Indonesiër bezig de dure H.B.S. te veroveren, al worden de toelatingseksamens steeds zwaarder. Het hollandse kind vlucht nu in de dure Lycea van de laatste jaren. Maar reeds dringen de Indonesiërs nu ook de Lycea binnen.

Als wij dit alles zien, geloven wij niet meer aan de minderwaardigheid van het indonesische intellekt. Een Duitser heeft ons gezegd: "Wat moet de Indonesiër een superieur intellekt hebben, dat hij de geestelijke strijd uitvecht in een vreemde taal en wint!" Ik geloof dat die Duitser ons goed beoordeelde.

Maar, al zijn wij er diep van overtuigd, dat het indonesische intellekt in geen enkel opzicht minderwaardig is,- wij moeten toch niet blind zijn voor de fouten van de opleidingsmetoden op veel te vele, en vooral de zg. "wilde scholen". Daar ligt de oorzaak van zo heel veel teleurstellingen van onze ouders. Daar! en niet in ons indonesisch intellekt.

De grote moeilijkheid voor de jonge Indonesiër is en blijft de studie in een vreemde taal. Bovendien is die vreemde taal het zo uiterst moeilijke nederlands.

De idiomatiek, het taaleigen, het taalkarakter van het nederlands is onuitputtelijk rijk. Die idiomatiek wordt dagelijks rijker. Op die idiomatiek vooral breken onze jonge eksamen-kandidaten de nek.

Die idiomatiek, - dat is vooral het opstel.
De Indonesiërs zullen de grammatika beheersen. De besten behalen daarin 9 of 10. Zij zullen de ontledingen foutloos maken. De moeilijkheden met de voorzetsels zullen zij overwinnen. Velen zullen ook geen fout meer maken met de tijden van de werkwoorden. Zij verdienen bewonderd te worden om die kennis. Hierin zijn zij dikwijls beter dan zelfs de hollandse kinderen.
Maar nu staan zij voor het nederlandse opstel! Dat lacht hen uit. Neem aan dat er geen enkele taalfout zit in zo'n opstel. Dan is het nòg mogelijk, dat het de vreemdeling verraadt. Dan is het nòg eerlijk mogelijk, dat de eksaminator verklaart: " 't is geen hollands."
Het opstel is ons kwetsbare punt.

Stel eens de volgende berekening op: Achmad maakt 9 voor ontleding; 7 voor voorzetsels; 6 voor zinsomzetting; 8 voor werkwoord-tijden. Dat geeft een gemiddelde van 7½ voor dit deel van het eksamen. Het andere deel is het opstel. Hij krijgt er een 4 voor. Stel nu dat het opstelcijfer 3 x gerekend wordt; dus 12. Met het andere cijfer (7½) samengeteld krijgen wij 19½. Het eindcijfer is dan 19½ : 4 = 4 . Zelfs als het opstel 5 verdiende, zou het eindcijfer 5 zijn.
Vele leerlingen van de Lagere School van het Ksatrian Instituut haalden een 7, en zelfs een 8 voor nederlands op de eksamens voor de H.B.S. Dat dwingt bewondering af. Op het laatste eksamen behaalde de leerling Ismono (12 jaar oud) van deze school deze cijfers: Nederlands 7; Rekenen 9; Aardrijkskunde 9; Geschiedenis 10. Maar ook Siti Wiloedjeng (12 jaar oud) haalde een 7; ook Samoelja en Maman (voor de T.S.).

De opleiding van zulke goede leerlingen moet ook goed geweest zijn. De leerlingen op andere scholen zijn toch even goed. Als zij niet slagen op die andere scholen, dan moeten wij de fout zoeken in de opleiding. Dáárdoor is de overgrote meerderheid van de jonge Indonesiërs, op het nederlands vooral, gezakt.

-II-

DE INDONESIËR EN HET NEDERLANDS.

Misschien zijn wij, Indonesiërs, ontstemd over de zo zware beoordeling van de kennis van het nederlands, vooral in het H.B.S.-eksamen. Toch geloof ik, dat wij het nederlandse standpunt kunnen billijken.
In Indonesië heersen twee talen: het maleis (indonesisch) en het nederlands. Daarom is er ook een tweesoortig onderwijs. De E.L.S. voor de europese kinderen staat naast de H.I.S. voor ons. De H.B.S. staat naast de Mulo - A.M.S. - opleiding. De H.B.S. is ingesteld voor de aansluiting op Holland. Het verschil in de opleiding berust uitsluitend op de kennis van het nederlands.
De ene opleiding is die voor het nederlands sprekende en nederlands denkende kind. De andere opleiding is voor het kind, dat niet in het nederlands denkt.
De Nederlander wil zijn taal zuiver houden. Hij wil in z u i v e r nederlands blijven denken. Wie daarom naar de H.B.S. wil gaan, moet zich voornemen om min of meer in het nederlands te gaan denken. Als indonesische kinderen, die goede eksamens voor de H.B.S. deden, later op de H.B.S. zelf mislukken, is dat de fout van het te moeilijke nederlands. Natuurlijk geldt

dit ook voor de A.M.S., de T.S., het N.H.C., de Mulo-scholen. Maar toch in mindere, soms in veel mindere mate. Als men op die scholen in het nederlands leert denken, dan is het toch niet meer in het volkomen zuivere nederlands.

Nu begrijpt men, waarom zij die naar de H.B.S. en andere Middelbare Scholen voor westers onderwijs willen gaan, vooral een stevige basis van kennis van het nederlands moeten hebben. Wie niet verder wil studeren dan eind-H.B.S., behoort eigenlijk helemaal niet naar de H.B.S. te gaan. De H.B.S. is geen school voor eind-onderwijs. De H.B.S. is een voorbereidende school voor hoger vak-onderwijs.

Nog eens dus: verdere middelbare studie eist een goede nederlandse basis. De ouders, die verdere middelbare studie beogen, moeten dus vooral aandacht hebben voor de lagere school voor hun kinderen.

Uit mijn eigen praktijk heb ik een lijstje van eisen opgesteld, waaraan dit voorbereidend basis-onderwijs naar mijn gevoelen, moet voldoen.

1.. Strenge selektie in het leerling-materiaal
2.. Hoge eisen wat de leerstof betreft
3.. Benutting van alle beschikbare tijd
4.. Praktische bedoelingen van het onderwijs
5.. Selektie van het onderwijzende personeel op kennis en mentaliteit
6.. Efficiëntie-eisen voor het personeel
7.. Voortdurende contrôle van het klassepeil
8.. Liefde en tucht als onderwijs-beginselen
9.. Karakterontwikkeling door het onderwijs
10.. Algemene vorming

Misschien is mijn lijstje uit paedagogisch oogpunt niet goed. Misschien zullen echte onderwijzers er om glimlachen. Maar ik wil ook geen lesgeven of nieuwe waarheden vertellen. Ik wil alleen doen uitkomen, dat ik dankbaar ben voor de goede opleiding, die ik zelf gehad heb. En ik zou onze indonesische ouders willen wijzen op dingen, waarover zij misschien zelden gedacht hebben.

De meeste wilde scholen selekteren hun leerlingen in het geheel niet. Aan de leerstof stellen zij veel te lage eisen. Zij benutten niet alle beschikbare tijd. Dikwijls is hun onderwijs heel onpraktisch. Dikwijls zijn hun onderwijzers onbevoegd, ook onbekwaam, ook hebben zij vaak weinig kennis van het nederlands. Efficiëntie-eisen worden aan het personeel niet gesteld. Kontrôle is als regel afwezig. Liefde is er gewoonlijk wel, maar in tucht schieten zij meestal tekort. In algemene vorming wordt ook weinig bereikt.

Ik heb veel bewondering voor vele van onze wilde onderwijzers. Daarom betreur ik juist, dat er zo vele gebreken zijn aan te wijzen.

Moeten wij dus onze kinderen alleen maar naar openbare, gesubsidieerde, uitsluitend of bijna uitsluitend door Europeanen geleide scholen zenden? Daar geloof ik niets van! Ik geloof volstrekt niet, dat zij de juiste scholen voor ons zijn. Ik wil niemand veroordelen, maar zouden w i j liefde, werkelijk aanvaardende liefde kunnen gevoelen voor kinderen van vreemdelingen als kollektiviteit? Dat kunnen wij niet. Dat kan niemand. Zou het dan billijk zijn om van niet-indonesische onderwijzers te eisen, wat wij zelf niet kunnen geven? Toch denk ik, dat zonder deze werkelijke liefde, het onderwijs dor en vaak heel onvruchtbaar moet blijven. Ook kan op die scholen, naast die allergrootste fout, geen mentale selektie van het personeel plaats hebben, allerminst op de openbare school en efficiëntie in tijdbenutting is er dikwijls ook in het geheel niet.

Het ideaal van een lagere school voor de jonge Indonesiër is een Nederlandse School, geleid door indonesische onderwijzers. Ik zeg een Nederlandse School; dus geen H.I.S. Het moet mij van het hart, dat leidende nederlandse ambtenaren aanvankelijk, dertig jaar geleden, dit ideaal voor ogen hebben gehad. De praktijk heeft echter dit ideaal gebroken. De goede indonesische krachten stonden, op enkele uitzonderingen na, te ver van het nederlands af om een volwaardig westers onderwijs te kunnen geven.

Ook Mad de officiële opleiding van indonesische krachten in de regel het resultaat dat men enkel onderwijzers vormde en de indonesische aard en idealen verloren gingen.

-III-

DE NEDERLANDSE SCHOOL VOOR INDONESIËRS

Dit artikel begint met mijn eigen ervaringen op de Vrije Nationale Lagere School van het Ksatrian Instituut, van waar ik naar het Nationaal Handels Collegium overging.

1. Strenge Selektie in het Leerling-Materiaal: Men kan selekteren naar het ras. Ook naar de inkomsten van de ouders. Eindelijk naar het verstand en de mentaliteit. De beide eerste selekties zijn erg eenvoudig. De laatste is heel moeilijk. Deze laatste selektie wordt toegepast op de Ksatrian - Scholen. Niet alleen bij de overgangen. Maar tussentijds ook. Knappe leerlingen worden in staat gesteld om klassen geheel of gedeeltelijk over te springen. Minder vlugge leerlingen worden dagelijks ekstra bijgewerkt. Dit geeft veel ekstra-arbeid aan de onderwijzers. Hun taak wordt daardoor dubbel moeilijk. Daarom gebeurt dit niet op andere scholen. De meeste onderwijzers toch willen geen ekstra-arbeid doen. Voor ekstra-arbeid moet ekstra betaald worden. De Ksatrian-School betaalt dan ook beter dan andere scholen; ook beter dan het gouvernement. Niettemin zijn de schoolgelden niet hoger dan op vele andere lagere scholen.

De selektie betreft ook de mentaliteit. Indonesiërs, die niet indonesisch gevoelen, zijn er ook. Er zijn er die de belangeloze arbeid van het Ksatrian Instituut tegenwerken. Die niet willen samenwerken met de school. Die de kinderen zelfs leren, geen eerbied te hebben voor hun onderwijzers, hetgeen typisch westers en anti-oosters is. Met zulke verkeerde mentaliteit heeft het Instituut een tijdje geduld. Maar dan worden de kinderen verwijderd.

Soms lopen de ontevreden ouders dan naar de kranten met onwaarheden. Het is jammer, als in zulk geval, de kranten aan die dingen plaats geven. Zij werken de arbeid in het belang van ons volk tegen. Uitwerking hebben die dingen toch niet. Het is geen indonesisch ideaal om aan kennis te winnen en aan beschaving te verliezen. Wij moeten beschaafde, welgemanierde, goedopgevoede ksatria's blijven, ondanks toenemende kennis en ontwikkeling.

Er zijn ook ouders, die niet aan de schooltucht kunnen wennen. De Ksatrian-School eist ook de ksatria in uiterlijk. Goed voorkomen, zindelijke kleding, gezond en onderhouden gebit, rein lichaam. Ksatria-kinderen moeten elite-kinderen zijn. Vinden ouders dat niet nodig, dan moeten zij andere scholen voor hun kinderen zoeken. De betergezinde ouders hebben het recht, dat hun wensen voorgaan, en dat voor hun kinderen een goede omgang verzekerd is.

2. Hoge Eisen aan de Leerstof: In de eerste klas van de Ksatrian-School krijgen de leerlingen na drie maanden hun eerste nederlandse leesboek. Zij

rekenen er niet tot 20, zoals op andere scholen, maar tot 100. Zij blijven niet tot 11 uur, maar tot 12 uur op school. In de tweede en derde klasse niet tot 11 of 12 uur, maar tot 1 uur. Waar aldus veel meer onderwijs wordt gegeven dan op vele andere scholen, moeten de ouders beseffen, dat de schoolgelden wel laag zijn. In alle klassen wordt de leerstof opgedreven, zodat de 7e klasse eigenlijk een repetitie-jaar is. Ook dit wijst op de volwaardige intelligentie van de Indonesiër en zeker niet op zijn domheid. Ksatrialeerlingen, die lang genoeg op onze scholen blijven, maken daarom ook geen slecht figuur op andere scholen. Gewoonlijk zijn zij de klasse op die andere scholen vooruit. Zo wordt van alle aanvang af, in alle klassen van de Ksatrian-School erop gewerkt, dat de leerlingen, als zij het eind bereiken, ook geheel klaar zijn voor verdere studie.

Deze opvoering van de leerstof heeft een nadeel. De aansluiting met andere scholen wordt gemist. Kinderen, die van andere scholen komen, moeten dan ook in de regel hard werken om de anderen in te halen. Dikwijls is dat in één jaar tijds nog niet mogelijk.

3. Benutting van Alle Beschikbare Tijd: De H.I.S. is geen gemakkelijke school. Integendeel, het is de enige school ter wereld, waar aan jonge kinderen twee talen worden geleerd. Ook weer een bewijs van onze grote intelligentie. De Europese Lagere School is een veel gemakkelijker school. Europese leerlingen leren in hun eigen taal. Indonesiërs moeten leren in een vreemde taal. Maar dat is een noodzaak, die wij moeten aanvaarden. Alleen is het toch niet nodig, dat wij de H.I.S. nog moeilijker maken, dan zij al is! Als wij dan in het hollands moeten leren, waarom dan nog een taal daarbij? Er zijn zelfs H.I.S.en, die drie talen leren, b.v. hollands, soendaas, maleis. Wat een dwaze tijdverknoeiing! En wat een dwaze opvoeding! De Ksatrain-Scholen hebben eens voor al gekozen: de E.L.S. met indonesische leerlingen. Er zijn ook openbare E.L.S.en, die voor 30, 90 en 95 % indonesische leerlingen hebben. Dit bewijst wat de ouders wensen: een nederlandse school. De Ksatrian-leiding doet nu niets anders dan wat de ouders verlangen. Er wordt op de Ksatrian-Scholen geen tijd verspild met een dubbele taal. Dat betekent dat in 7 leerjaren ongeveer 2000 uren gewonnen worden voor ander onderwijs. Dat is bijna 2 schooljaren van 240 dagen à 4 2/3 uur winst voor de kinderen en de ouders. En wat dat betekent toont het eksamen-rekord van de Ksatrian-School te Bandoeng, nu al 9 jaar achtereen.

Ook wordt tijd gewonnen door de leerlingen-selektie, het bijwerken van de leerlingen, en de efficiëntie die van de onderwijzers geëist wordt.

En daarom ook kan de 7e kl. van de Ksatrian-School tot een intensieve repetitie-klasse worden.

4. Praktische Bedoelingen van het Onderwijs: Het eind van de H.I.S. is voor de meeste ouders de verdere studie. Dus ook het eksamen. Maar toch mogen de algemene ontwikkeling, de opvoeding en de karaktervorming van de leerlingen niet verwaarloosd worden. De Ksatrian-Scholen eisen elk jaar van de leerkrachten verantwoording: wat zij in het afgelopen jaar gedaan hebben voor de karaktervorming en voor de beschaving van hun leerlingen. Er mag op deze scholen niet gedrild worden voor het eksamen. Vakken als natuurkunde, tekenen, zingen, lezen, vertellen, - alle heel nodige vakken - mogen ook in de 7e klasse niet verwaarloosd worden.

PRIMA ONDERWIJS VOOR INDONESIËRS.

5. Selektie van het Onderwijzend Personeel op Kennis en Mentaliteit: Omdat de Indonesiërs met het nederlands moeilijkheden hebben, moet het onderwijs in die taal ekstra goed zijn. Wij moeten dus indonesische onderwijzers hebben, die het nederlands volkomen beheersen. Het is niet gemakkelijk deze te vinden. Vooral niet, omdat wij ook moeten eisen, dat zij een goede indonesische mentaliteit zullen hebben. Wij eisen nationaal gezinde onderwijzers voor onze kinderen. En dat is nu juist zo gelukkig bij de Ksatrian-Scholen. De leiding is indonesisch, de onderneming is indonesisch, en als de onderwijzers niet nationaal denken en niet bekwaam genoeg zijn in het nederlands, kunnen zij er niet op rekenen in de dienst te blijven. Op de kweekschool van het Ksatrian-Instituut, de N.O.S., kan ook niemand een diploma krijgen, die niet voldoende is in nederlands. De opleiding van de N.O.S. is een geheel andere dan die van de goevernements onderwijzer. Toch werd een van de meisjes van de N.O.S. door het goevernement benoemd aan een europese school. Dat is een erkenning van het degelijke onderwijs aan de N.O.S.

6. De Onderwijzers moeten 100 % Arbeid geven: De onderwijzer mag niet tevreden zijn met half leren door de leerlingen. De leerling moet 100 % ijver tonen en 100 % van zijn lessen kennen. Maar ook de onderwijzer moet 100 % arbeid geven. Hij mag niet luieren, niet spijbelen; zijn toezicht mag niet verslappen; zijn belangstelling mag nooit verminderen. Op het eind van elk jaar moeten de Ksatrian-Onderwijzers schriftelijke verantwoording afleggen van hun werk gedurende een jaar.

Van hun werk en de vorderingen van hun leerlingen hangt af of zij promotie zullen maken of niet. De direktie van de school is niet tevreden met de mededeling dat een leerling niet over kan gaan. De onderwijzer moet schriftelijk uitleggen, waarom de leerling niet over kan gaan.

7. Voortdurend Onderzoek van het Klassepeil: Gedurende de maand Juni wordt de gehele school geinspekteerd door het schoolhoofd. Deze inspektie is veel strenger dan van de goevernements inspekteur. Dit is niet een kwestie van een morgen in twee klassen, maar van een inspektie, twintig dagen lang. Duizenden proefwerkpapiertjes worden nagekeken. En niet alleen een of twee vakken worden geinspekteerd. Alle vakken worden nagegaan, ook netheid, aktiviteit, schrift van de leerlingen. Onderwijzers, die niet voldoen, kunnen niet in dienst blijven.

8. Liefde en Tucht moeten de Beginselen van het Onderwijs zijn: Alle kinderen hebben recht op de liefde van de onderwijzer. De leiding geeft het voorbeeld. De leiding zorgt voor gratis dokter, gratis medicijnen, schoolvoeding. Dat betreft het lichaam, de gezondheid van de leerlingen, de bada... De onderwijzers moeten over de batin waken.

Zij moeten het recht van de ouders erkennen op zo goed mogelijk onderwijs. Daarnaast moet er tucht zijn. Natuurlijk moet de tucht vol liefde zij... Het is geen soldaten-tucht. Maar zonder tucht op school, betalen de ouders schoolgeld voor niets. Dat blijkt als de leerlingen, op andere scholen gek... men, niet meekunnen. Of als ze voor de eksamens zakken. Maar als de tucht alleen blijft, zonder liefde van de onderwijzer voor elk kind, voor alle ki... deren, is het onderwijs nog schadelijker voor de jonge leerlingen op een la... gere school. Dan verdort het gemoed, dan bederft het karakter, dan verliest de mentaliteit zijn achtenswaardigheid. Het lot van elk van ons is verbonde... aan het lot van het gehele volk. Wordt ons leven bedorven, dan wordt ons volk bedorven. Dat is de zware beschuldiging aan de lagere school onder de leiding van vreemdelingen. Zij behoren niet tot ons volk. Zij hebben ons vo...

niet lief. Er is geen grotere fout.

9. Het Onderwijs moet het Karakter vormen: Ons karakter wordt niet gevormd door kennis. Karakter en kennis zijn twee verschillende dingen. Karakter moet zich uiten in ridderlijkheid, volgzaamheid, moed, plichtsgetrouwheid. Daarom moet de Ksatrian-Onderwijzer letten op de omgang tussen de leerlingen, de eerbied voor de vrouw; bescherming van de meisjes en de kleintjes, de zwakken en de dieren; op eerbied voor de onderwijzers en dankbaarheid voor wat hun geleerd wordt; op netheid in kleding, zindelijkheid van lichaam, behoorlijke uitvoering van huis- en klaswerk, nauwkeurig leren van lessen; afkeer van al wat ruw en lelijk is, afkerigheid van jokken en liegen; de moed om een fout te bekennen; het gevoel een Ksatria te zijn, liefde te voelen voor het eigen land en de eigen bangsa; openhartigheid en zedelijke moed. Er mag niet veel gestraft worden. Straf is een allerlaatst middel. Straf bederft het karakter altijd een beetje. Als leerlingen hun werk niet gemaakt hebben moet hun na de lessen tijd gegeven worden om het verzuimde in te halen, maar geen straf. Dit is de metode op de Ksatrianscholen.

10. Het Onderwijs moet algemeen ontwikkelen: De goede school mag niet drillen. Behalve op het eksamen moet de school op het leven gericht zijn. Algemene ontwikkeling is een vak, al staat het niet op het rapport. Het is eigenlijk het voornaamste vak. Algemene ontwikkeling komt door de omgang van de onderwijzer met de leerlingen. Dat moet een omgang tussen gelijken zijn. Niet van een meerdere tot een mindere. De leerling moet vergeten, dat de onderwijzer alleen maar onderwijzer is. Algemene ontwikkeling ligt ook in mededelingen en besprekingen van de dingen van de dag, wat in de kranten staat, en niet alleen van wat er in de leerboekjes staat. Algemene ontwikkeling ligt ook in heel veel lezen en de kinderen vooral de bibliotheekboeken te doen lezen.

Ook op deze zijde van het onderwijs wordt op de Ksatrian-Scholen gelet. De Ksatrian-Onderwijzer moet heel veel buiten de boekjes gaan.

Zo is mijn praktijk van de lange jaren, gedurende welke ik Ksatrian-Onderwijs heb genoten. Ik ben op de Ksatrian-Scholen gevormd tot een Indonesiër met een gevoel van eigen waarde en een gevoel van de nationale waarde van ons volk. Dat laatste vooral, het trotse gevoel te behoren tot een groot en goed volk, zou ik op geen enkele school, geleid door vreemdelingen, hebben kunnen verkrijgen. Het zou integendeel weggedrukt zijn. Deze artikeltjes zijn een klein bewijs van mijn dankbaarheid aan het Ksatrian Instituut.

SOEBANTO TAÏF.